

ویژه نامه
کودتای ۲۸ مرداد ماه
سال ۱۳۳۲

مقدمه

را برای ملت ایران گلستان سازد. مصدق در خوش بینانه ترین حالت به سیاست‌های پشت پرده که قدرت‌های بزرگ را در رسیدن به اهداف چندگانه در یک مسیر واحد قرار می‌داد واقف نبود ولی تجربه این واقعیت را به او اثبات کرد که «دیوار آمریکا» دیوار مناسبی برای تکیه کردن نیست.

مستظهر به حمایت آمریکا!

مصدق در جواب نامه معروف آیت‌الله کاشانی که او را از وقوع یک کودتای قریب‌الوقوع بیم می‌داد نوشته بود: «مستظهر به پشتیبانی ملت ایران هستم».

مرور تاریخ نشان دهنده آن است که مصدق مردم را تنها زمانی قبول و به حمایت آنان نیازمند بود که بتواند از طریق آنان مخالفین را از صحنه سیاست ورزی کشور حذف کند، اگر او به حمایت مردم پشت گرمی داشت نیازی به این نبود که دست دوستی و گدایی به سوی آمریکا دراز کند و علیرغم پاسخ‌های منفی مکرر ایالات متحده پاس پس نکشیده و به کمک‌های آینده آمریکا امیدوار باشد. «روزنامه داد» به مدیریت «مصطفی الموتی» در شماره ۲۳ آبان ۱۳۳۰ و در ستون «آخرین خبر» نوشت: آقای دکتر محمد مصدق نخست‌وزیر ایران امروز ضمن نطق در کلوپ مطبوعات ملی آمریکا اعلام کرد که چون مسئله نفت به وسیله انجام مذاکرات مستقیم هنوز حل نشده

امروز سالگرد کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ و سقوط دولت مصدق است، نگاهی به تاریخ نشان دهنده آن است که مصدق از پلی سقوط کرد که وی گمان می‌کرد از طریق آن مشکلات را رد کرده و دولت خود را مستمر خواهد ساخت، کودتای آمریکایی-انگلیسی ۲۸ مرداد این آرزوها را بر باد داده و اثبات کرد آمریکا و انگلیس دو روی یک سکه واحد بوده و به هیچ یک نمی‌توان اعتماد کرد.

شصت و پنجمین سالگرد کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲

شصت و پنجمین سالگرد کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ فرا رسید، این کودتا در خود حاوی نکات و درس‌هایی است که متاسفانه برخی تمایلی به فکر کردن به آن نیستند و شاید هم به صلاح مسیر و منافی که برای خودشان در نظر گرفته‌اند نباشد که به آن درس‌ها و نکات توجهی از سر دقت داشته باشند.

مصدق که بود؟ و چه کرد؟ در این مجال چندان مهم به نظر نمی‌رسد که هر شخصیتی از منظرهای متعددی می‌تواند مورد نقد و بررسی قرار گیرد، روی سخن در این گزارش آنجا است که مصدق گمان می‌کرد می‌تواند از طریق کمک‌های آمریکا و مذاکرات پشت پرده با ایالات متحده آتشی که از طریق دشمنی انگلیس ایجاد کرده بود

پاسخ درس آموز آمریکا به یک پیشنهاد ذلیلانه!

«روزنامه داد» یک روز پس از انتشار اظهارات مصدق و واکنش‌های جهانی به این نطق نوشته بود: «مهم‌ترین و تازه‌ترین مطلبی که در این نطق جلب توجه نمود دراز کردن دست در یوزگی دکتر مصدق به سوی دولت آمریکا است برای گرفتن وام؟! من وقتی این خبر را خواندم هرگز باور نکردم این حرف از دهان دکتر مصدق خارج شده باشد آن هم دکتر مصدقی که در مجلس چهاردهم می‌گفت: «اگر انگلیسی‌ها نفت جنوب را در دست دارند دلیل بر این نمی‌شود که ما نفت شمال را به روس‌ها بدهیم تا از هر دو دست مقطوع الید گردیم!... مصدق که دریافت وام را در حکم کشیدن زنجیر اسارت دولت‌های خارجی بر پیکر ملت ایران می‌دانست یک چنین دکتر مصدقی چگونه حاضر شده است علاوه بر نفوذ روس و انگلیس در ایران، نفوذ یک دولت قوی پنجه دیگری مثل آمریکا را هم به دست خود در ایران تقویت نماید؟».

اسناد نشان دهنده آن است که مصدق هنگام تسلیم یکی از نامه‌های خود که خطاب به ترومن رئیس‌جمهور آمریکا نوشته شده بود به هندرسون سفیر آمریکا، گفته بود: «ایران گدایی هدیه و بخشش نمی‌کند؛ [بلکه] فقط از دوست خود وام می‌خواهد. اگر آمریکا مایل باشد، ایران آماده و علاقمند است در ازای کمک آمریکا، تمام نفتی را که در حال حاضر موجود دارد، با پنجاه درصد تخفیف به آمریکا بفروشد.» (هندرسون به آپسون، تلگراف ۲۸۴۸، ۲۹ ژانویه ۱۹۵۲)

این گزارش‌ها و نامه‌ها که در مطبوعات ۱۳۳۰ تا مرداد ۱۳۳۲ منتشر و در اختیار افکار عمومی گذاشته شده بودند به وضوح نشان می‌داد که مصدق برای نجات از دشمنی انگلیس و اداره اقتصاد ویران کشور که نتیجه برخی سیاست‌ورزی‌های پوپولیستی وی ناظر بر عدم مشورت با متخصصین و کارشناسان امر بوده است به نوشته یکی از روزنامه‌ها دست در یوزگی به سوی آمریکا دراز کرده بود! ولی نتیجه این درخواست کمک به قول خود مصدق پاسخ‌های منفی و عدم همراهی آمریکا بود، مصدق خود می‌دانست و اعلام می‌کرد که آمریکا وعده‌های خود به ایران را عملی نکرده است ولی باز مذاکره با آمریکا برای رسیدن به نتیجه مطلوب را ادامه می‌داد، پیشنهاد خفت‌بار فروش نفت با ۵۰ درصد تخفیف به آمریکا با پاسخ درس آموز ایالات متحده در ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ مواجه شد و نشان داد که آمریکا قابل اطمینان نیست و به دوستی و کمک او نیز نمی‌توان اعتماد داشت.

با در نظر گرفتن وعده‌های قبلی مقامات آمریکا دائر به کمک اداره همکاری اقتصادی آمریکا به ایران اینجانب تصمیم گرفتم که از دولت آمریکا تقاضای وام کنم و عواید نفت ایران را وثیقه وام قرار دهم تا بدین وسیله چرخ‌های اقتصادی کشور ایران را به راه بیندازم ولی مع الوصف هنوز مذاکرات مربوط به این موضوع به نتیجه مثبت نرسیده است.»

بر اساس گزارش این روزنامه «نخست‌وزیر ایران تاکید کرد که دولت ایران تصمیم راسخ دارد اوضاع مالی و اقتصادی خود را ترمیم و اصلاح کند و برای این منظور هم اکنون نقشه‌هایی طرح و به موقع اجرا گذارده شده است.»

در ادامه این گزارش آمده بود: «نخست‌وزیر فرتوت و بیمار ایران به خبرنگاران اطلاع داد که مطبوعات غربی آن طور که باید و شاید در اختلافات ایران و انگلیس نسبت به ایران رویه منصفانه‌ای اختیار نکردند و نیز گفتند که ایران با بیرون راندن انگلیسی‌ها از کشور خود از بدترین نوع امپریالیزم که در مدت ۵۰ سال به آن تحمیل شده بود رهایی یافت و اکنون صنعت نفت خود را با کمک کارشناسان خارجی و در صورت لازم به تنهایی اداره خواهد کرد.»

مصدق در نطق خود به دشمنی‌های انگلیس اشاره می‌کند و به زعم خود می‌خواهد برای عبور از این دشمنی آمریکا به داد او برسد و «از اینکه دولت آمریکا به ایران کمک اقتصادی ننموده گله کرده و می‌گوید مقامات آمریکایی پس از جنگ به ما وعده کمک اقتصادی داده بودند ولی تاکنون به نحو اکمل این وعده‌ها را انجام ندادند.»

مطبوعات آمریکا نیز ۲۱ نوامبر ۱۹۵۱ / ۲۹ آبان ۱۳۳۰ با حروف درشت خبر قطع کامل مذاکرات نفت را منتشر و هر یک تفسیری ارائه کردند.

واشنگتن پست نوشته بود: «تراژدی تهران یک بار دیگر در واشنگتن تکرار شد. مذاکرات آمریکا با نخست‌وزیر ایران قطع و دکتر مصدق دست خالی به ایران مراجعت کرد.»

صدای آمریکا نیز در همین روز به اظهارات مصدق اشاره و اعلام کرد: «مصدق ضمن نطق اظهار کرد از ترومن خواسته است هر چه زودتر به ایران کمک مالی کند تا بحران اقتصادی ایران رفع شود زیرا اوضاع اقتصادی ایران به طوری بحرانی است... که باید عاجی شود.»

این آمریکا همان آمریکا است!

امروز ۶۵ سال از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ می‌گذرد و تجربه نشان داده است که ترامپ با ترومن فرقی ندارد، آمریکا همچنان غیرقابل اعتماد بوده و کسی از پل مذاکره با این ابرقدرت شیطانی به سرمنزل مقصود نمی‌رسد.

برجام یکی از آخرین تجربه‌های ملت ایران است، دولت یازدهم مذاکرات منتهی به برجام را آغاز و ده‌ها دیدار بین وزیر خارجه کشورمان و طرف آمریکایی صورت گرفت، این دیدارها سرانجام به قرارداد پر حرف و حدیث برجام رسید ولی رئیس‌جمهور بعدی ایالات متحده آن را پاره کرد تا نشان دهد به امضای شیطان نباید امید بست. ایران به تمامی تعهدات خود در چارچوب برجام عمل کرد و طرف مقابل به اکثر تعهدات خود پایبند نبود و امروز به دنبال تحمیل تعهدات جدید و انجام ندادن تعهدات قدیم پاره شده خود هستند!

هیچ دیپلمات عاقلی با سیاستمدارانی که چنین ویژگی‌های مشمئزکننده‌ای دارند پای میز مذاکره نمی‌نشیند چرا که به امضای او اعتمادی نیست.

تلاش‌هایی که همه با شکست روبرو شده است

تلاش‌های آمریکا و متحدان آن برای به شکست کشاندن

جمهوری اسلامی در چهل سال گذشته همواره تداوم داشته است، از پیگیری سیاست نفوذ و جاسوسی تا حمله نظامی که در طیس با شکست روبرو شد تا حمایت از صدام در جنگ هشت ساله و در چند دهه پس از انقلاب اعمال تحریم‌های به اصطلاح فلج‌کننده که همه و همه با شکست روبرو شده و جمهوری اسلامی با اقتدار به مسیر خود ادامه می‌دهد.

رهبر معظم انقلاب در دیدار اخیر با هزاران نفر از اقشار مختلف مردم تمرکز شیطان بزرگ بر جنگ اقتصادی را ناشی از ناامیدی از جنگ نظامی، سیاسی و امنیتی و حتی جنگ فرهنگی خواندند و افزودند: «رویش‌های جوان و پرپرکت انقلاب و شکست حوادث و آشوب‌های امنیتی سیاسی سال ۸۸، نشان‌دهنده شکست و یأس دشمن در این عرصه‌ها است».

حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای تأکید کردند: «البته به توفیق الهی و هوشیاری مسئولان و مردم، آمریکا در جنگ اقتصادی نیز شکست خواهد خورد».

ایشان با بیان اخبار و اطلاعاتی از پشت صحنه اقدامات آمریکایی‌ها، صهیونیست‌ها و سعودی‌ها افزودند: «آن‌ها برای ایجاد ناامنی در دی‌ماه گذشته، چند سال فعالیت کرده بودند اما ملت با هوشیاری تحسین‌برانگیز، به میدان آمد و زمینه‌سازی‌های چندساله آنها را به باد داد.»

فرجام اعتماد به آمریکا

مصدق برای مقابله با انگلیس به آمریکا تکیه کرد و همین خوشبینی، ساده اندیشی و غفلت، زمینه‌ساز موفقیت کودتایی آمریکایی شد، کودتایی که همه زحمات ملت را در ملی کردن نفت به هدر داد.

۱۳۳۱ ۸/۶/۸۹